

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

O volitvah v okr. zastop Gornjeradgonski.

Celo kratko vreme le loči še nas od novih volitev v okrajni zastop. Trebalo bode dobro oči odpreti in vestno premisliti, kake može bodemo si zbrali, komu bomo na prihodnje tri leta poverili gospodarjenje z denarjem, ki se v sedanjem času pri nas tako težko dobiva. Pridelki na njivah, slabotno njih je bilo, pa še ti nemajo cene; drevesnega sadovja ni bilo tako rekoč nič; o vinskej kapljici že skoro ni več razgovora. Oh, kako sladka in blaga, zmes tudi obilna pa je zrasla v prejšnjih letih zlasti pri Črešnjovcih, okoli Kapele, v Murščaku, v Sovjaku in na drugih vrhéh in gričih. Zdaj pa gre vse prema koncu! Kaj bomo začeli, če se sedanje slabe letine ne bodo skoro na boljše obrnole? S čim smo se tako proti nebesom zagrešili, da nas tako kaznujejo?

No, ne samo v gmotnem oziru godi se nam leto za letom slabeje, tako da bodo morali posestniki vinogradov, če jim milostljivi Bog svojega blagoslova znovič ne podeli, priskrbeti si birnico (beraško palico) in početi seliti se v druge rodovitnejše pokrajine služiti si vsakdanjega kruha. Z edne strani zarad slabih letin počel je naš lep Gornje-radgonski okraj v gmotnem oziru nekaj brez lastnega zakrivljenja nagloma hirati; z druge pa se je bati, da bode tudi v narodno gospodarstvenem oziru pri volitvah, ki bodo se v kratkem vršile, svojevoljno nastopil rakovo pot. Kako pa je mogoče, vtegnete zapitati, da vam zdaj tako slabe glase moramo poročati ravno iz onega kraja, od koder so vam lani ob tem hipu prihajale kaj radostne vesti, da smo se namreč postavili na lastne noge, osnovali si lastno posojilnico, framazonskemu »oberkričaču« pa pred nosom vrata zaprli in ga sramotno ob tla vrgli, ko se nam je hotel skozi okna v posojilnico vrvitati?

Kako pa si naj raztolmačimo tako obžalovalno in za nas sila nečastno pojavljenje? Najprikladnejši odgo-

vor na tako in podobno pitanje čital sem v preteklem mesecu v Celovskem »Mir-u«, kder se toži nad svojim koroškimi krajanmi na blizo sledeči način: »Z našim ljudstvom ni nič opraviti, ker je preveč omahljivo: danes veruje Slovincu, jutri nemčurju; danes katoličanu, jutri framazonu; danes se podpiše za slovensko šolo, jutri za nemško; danes kaj obljubi, jutri besedo nazaj vzame ali pa se skrije. Odkod pa pride ta omahljivost, ta brez-značajnost? Veliko je nevednosti zmes, največ pa je to pogubni sad liberalizma. Ob dolgi jezikovni meji je nemški liberalizem obglodal že veliki del našega ljudstva in ga pokvaril s svojo strupeno sapo. Le gorjanci v svojih nepristopnih planinah [še niso toliko okuženi, tam so kmetje še mož-beseda, verni in značajni: spoštujejo svoje dušne pastirje in jih ubogajo tako v političnih, kakor verskih rečéh«. Podobne razmere so tu in tam tudi pri nas ob nemški in ogrski meji. Na neverne in brez-značajne se tedaj nikdar in nikder ni zanesti; takim se ne sme ničesar zaupati. Kako bi tudi mogel pameten poštenjak kaj zaupati in zanesti se na takega figamoža, ki po krčmah in kletéh, kedar se ga zastonj naliže, kaj rad popeva pesem o »kr. .astih« Nemcih, pa misli, da bode s takoj bedastočoj kakega pametnega domačina osleparil ali mu celo se prikupil; naproti temu pa, kedar pride potem prek mesta k svojemu fajerber-generalu na »raport«, onda pa se pri pivu nadava »tumastim bindišarom« in njihovim »popom« tako, da se njegovemu komandantu kar srce smeje. Dnes Slovenec, jutri Nemeč: »Komar je mož! komar je mož! komar je možka glava«.

Ne pozabite tega, dragi moji rojaki in na dan volitve ne bode vam težko odločiti se, katerim možem bode te dali svoj glas: tistim, ki se držijo vaših duhovnih pastirjev in zanesljivih posojilničnih korenjakov, ali onim, katere Vam ponuja »orehovi prerok«. Toliko za zdaj, v kratkem pa več.

Ž.

Cerkvene zadeve.

Žalost in veselje.

„Gospod, gospod, vsegamogočni kralj, v Tvojo oblast je vse položeno, in nikdo ni, ki se zamore Tvoji volji zoperstavljati.“
Est. 13, 9.

Velika izguba je zadela letošnje leto vrlo, katoliško nadučiteljevo rodbino v Vidmu. Dne 18. majnika namreč je po dolgotrajni bolezni previdena s sv. zakramenti za umirajoče svoje trudne oči za vselej zatisnila blaga sopruha, prava krščanska mati, gospa Tramšekova. O kaka žalost je zavlada v celi rodbini! Gosp. sin, nadučitelj v Sromljah, gsdč. hčerke so prihiteli iz raznih krajev mrtvo truplo ranjke poškrupit. Plakale so, klicale so mater z najlepšimi imeni — toda ustnice so bile neme — mati so bili mrlič. Toda ko so se dobri, hvaležni zaostali malo potolažili, brž se je ves žalosten srce pretresajoči prizor ponavljal, kedar so v petek zjutraj truplo blage ranjke vzdignili spraviti ga k večnemu počitku. Kak jok in stok pri hišnih vratih, v cerkvi in na pokopališču! Žalost zaostalega g. sopruha in otrok brezmejna.

Občinstva in gospode iz Krškega, Brežic, Rajhenburga itd. se je mnogo zbralo, saj je vendar vsakdo čislal dobro gospo. Štirje gg. duhovniki: domača dva gg. in dva čč. patra kapucina iz Krškega. Vrli pevci so peli pred hišo žalosti, pri sv. opravilu v cerkvi in pri odprtem grobu. Predno je hladna odeja pokrila krsto drage ranjke so na pokopališču vlč. g. Janez Novak, župnik Videmski, povzeli besedo, ter prav ganljivo ranjci v slovo govorili. Vse je bilo do dna srca ganjeno, nisi videl očesa, ki bi se ne bilo rosilo in solzilo. Srčne želje in goreče molitve so se vzdigovali iz ust vseh navzočih za večni mir in pokoj ranjce sopruge, ranjce dobre matere, odkritosrčne prijateljice — gor k nebeskemu Očetu. O da bi prav kmalu uslišal naše mile, ponižne prošnje!

Dober mesec pozneje zadela je druga huda nesreča Tramšekovo hišo — na Petrovo ob 10. uri zvečer preminol je sin Teodor, bivši gimnazijec VI. razreda v Celju. Po zimi je začel hirati, o Veliki noči je moral šolo ostaviti in danes, ko to pišem, že spi štiri mesece in 12 dni v hladnem krilu matere zemlje. Bil je vrl, nadarjen dijak, posebno veselje svojega blagega očeta in cele rodbine. Hud je bil udarec, ki Vas je zadel, blagi oče! A to Vam naj bo v tolažbo, kakor ste Vi ljubili svojega Dorčeta, tako je bil ljub tudi Bogu. Zato ga je k sebi vzal, da mu da uživati sad ljubezni svoje, saj so tudi Bogu bolj ljube sveže, mlade, lepe cvetke, kakor pa utrpane, usahnele rože. »Bog je dal, Bog je vzal, hvaležno bodi Božje ime« — tako se je tolažil pobožni Job, to naj tudi Vam in Vašim velja!

Ali božja roka še ni počivala — še nadalje je poskusila potrpežljivost Tramšekove hiše. Eden sin, orjaške postave, bil je pri vojaki v Sarajevu. Griža je zavlada. Menda kakih 100—200 vojakov je zbolelo, toda umrl ni nobeden, razven Tramškov. Kako vendar Bog pripusti, in kako nas skuša! Ravno Tramška si je neizprosljiva smrt izbrala izmed 100 drugih ter ga združila v večnosti z iskreno ljubljeno materjo in ljubeznjivim bratcem.

Če še zdaj pomislimo, da je v jeseni nemila smrt pobrala tudi brata od g. nadučitelja Videmskega, posestnika pri Sv. Florjanu pod Bočem, tedaj pač vsak mora reči: »Gosp. Tramška hišo je Bog letos hudo zadel«. V dobrih štirih mesecih štrikrat od smrtnega angelja obiskanemu biti je že nekaj. In vendar ni obupala Tramšekova rodbina! Vse je prestala, srečno zmagala s po-

močjo sv. naše tolažljive vere vse tuge in nesreče. Trdno zaupanje na božjo pomoč bilo je takorekoč steber, na kateri so se naslanjali upogneni oče in v srce užaljena rodbina. Sveta ljubezen pa, vezajoča nas z Bogom in bližnjikom, obhajala je prelep triumf.

Dne 3. novembra namreč spremenila se je gosp. Tramška hiša žalosti v hišo veselja. Saj je imel priti po svojo nevesto, Tramšekovo hči, gspdč. Micika izvrsten in vzgleden krščanski ženin, priden nadučitelj na Bučah, g. Simon Gajšek. Ob 4. uri popoldne 'so nju v Videmski farni cerkvi v pričo sorodnikov in mnogih prijateljev in znancev poročali vlč. g. župnik Janez Novak. Zopet so blagi g. župnik svoj glas povzdignili in v izbornih besedah novoporočenima blagoslov božji in srečo voščili.

Po dovršenem cerkvenem obredu smo se v prav obilnem številu — okoli 40 — v gostoljubni hiši gosp. Tramška zbrali. Družba je bila večinoma odlična. Veselje je bilo nekaljeno brez vsakega najmanjšega nedostatka. Postrežba je bila izborna in je bilo dosti prilike občudovati veliko izurjenost v kuhinji ljube sestre nevestine, gspdč. Pepice Tramškove. Lepih napitnic imamo zabležiti na novoporočenca, na g. Tramška, na njegovo vse časti in hvale vredno rodbino, na vrli učiteljski stan, na navzoče goste itd. Čas je pretekal z naglimi koraki in ko smo se ločili, po- in odzdravljalo se je »dobro jutro«!
A. A.

Gospodarske stvari.

Žitnice in njih sovražniki.

Kar kmetovalec prideluje, nima svojih sovražnikov samo na polji, ampak tacih še nahaja tudi na domu, še tedaj, ko je spravljeno in to velja tudi za žito. Le-to se spravi ali na žitnice ali pa tudi, če ga ni veliko, v »kašče«: v obeh pa nahaja svoje sovražnike. Začnimo pri tistih, ki so najgošči. V to vrsto šteje se po pravici zaduhlost. Ona nastane, ako ne more zrak do žita in se žito vsled tega vgreje. Ako se godi to dalje časa, loti se žita plesen. Zaduhlost in plesen se napravite najrajši pri mladem žitu t. j. pri tistem, ki je še najbolj vodeno, ker se še ni dovolje izsušilo. Zaprečiš pa oboje, ako obračaš žito po gstem, vsaj enkrat v tednu. Kedar se je žito izvevalo v škednji, naj se ne siplje v velike kupe, do pol metra je že več, kakor dovolje! Tudi ne kaže tega žita v žitnicah pri tleh nasipavati, ampak novo žito naj se siplje zgorej, v zračnih predalih, doli pri tleh se lahko razsiplje starše žito.

Opomenimo pa še posebej, da se pri semenu, v katerem je več olja n. pr. pri repi, maku itd., mora večkrat, celo na dan preobračati. To se izgodi najlaglje in najboljše, če hodi človek po kupu sem ter tje in se ve, da ne v obuvalu, sicer bi seme zmečkal in ga tedaj skvaril.

Ako se je plesen lotila žita, tedaj tisto ni več za rabo t. j. za navadno rabo, ampak more se porabiti le še za pičo svinjam, oziroma konjem, vendar pa ga je treba poprej oblit s kropom. Če je pa žito le zaduhlo, še je mogoče, da se popravi, ako že ni postalo preveč zaduhlo in popravi se s tem, da se prezrači večkrat in to je pri suhem, mrzlem vremenu najlaglje.

Poglejmo še sedaj na sovražnike žita — v živalstvu! Najnavadniši je žizek, sytophilos granarius. Zaplodi se v letu po dvekrat, v aprilu in v juniji. Nahaja se v zrnu 3 do 4 mm. dolg, črn ali rmen keber, prezimuje pa tudi v ozidji in v deskah. Ako se cunjia položi na solnčni strani žita, kedar je na kupu, ali če se je

žitnica izpraznila, pa se pusti še nekaj zrn na tleh, prikaže se žižkov na kupe in tedaj jih človek lahko odpravi, da mu pozneje pri žitu ne delajo več toliko kvara. Nemernost v tej reči je izguba. Ako pa je te mrcine že jako veliko, ne kaže druga, kakor da se pusti žitnica več let prazna; v tem pa se oblivajo tla večkrat z zelenim apnencem ali s petroljem. Ker se žižek jako hitro množi, treba je paziti na-nj in torej brž ko brž gledati na to, da se odpravi z žitnice.

Enaka spaka je rdeči žižek, apion frumentarium, vendar je ta le na njivi in redko v škednji. Poleg tega pa je tudi nevaren grahur, keber, ki napade posebno grah. Le-ta je nevaren zato, ker se s semenom na njivo spravi in zelen grah in enako robo vkonča. Ako tega zasači človek v semenu, brž je seme skuhati in daj ga svinetu, nikakor pa ga ne vsejaj na njivi!

Nadalje še omenimo belega molja, ta je jako škodljiv v žitnicah in loti se žita, dokler je črv, ne vprašaje za vrsto, h kateri se žito šteje. Njemu diši vsako prav dobro. Zoper njega si človek pomaga, če da kumne ali janeža v žito. Ali še naj opozorimo naše bralce posebej na miši, podgane? Zoper nje je najboljša pomoč pridna mačka, zoper vrablja pa mreža v oknu.

Perilo.

Večkrat se nameri, da si človek omaže svoje perilo, ali tudi tisto, ki se rabi pri mizi, s sokom iz sadja ali z rdečino. Take maroge dajo se težko odpraviti iz perila in več pripomočkov se za to nasvetuje, vendar pa se z njimi ne opravi veliko, ali pa so celo za perilo škodljivi. V naslednjem pa imamo za naše gospodinje pripomoček, ki se lahko rabi pa ne more škodovati perilu. Če se umazano perilo dene za nekoliko v vodo, potem pa se ožme, treba je le užgati žveplenko ter perilo ondi, kjer je umazano, držati nad lučico tako, da se žveplo raztegne po marogi in perilo se zatem brž izpere s snažno vodo ter dene sušit — maroge so iz njega izginile, ne da se prikažejo več na novo.

Sejmovi. Dne 24. novembra pri Sv. Marjeti na Pesnici. Dne 25. novembra v Ločah, na Črni Gori, na Ptuji. Dne 28. novembra v Šoštanj.

Dopisi.

Iz Slatine. (Volitev župana.) Že ste poročali o volitvi odbornikov Slatinske občine in da so Slovenci prvokrat zmagali; izvoljenih je bilo 12 Slovencev in šest takozvanih Nemcev: Lešnik, Miglič, Stonjšek, Potočnik, Ogrizek, Kovačič — kaj niso to samo nemška imena? Tedaj propadli so, pa ko bi bil zdaj mir! Prava predrznost še le pride. Nemškutarji so namreč hoteli štiri slovenske odbornike za-se pridobiti, ker šest so imeli svojih. In zdaj so šli posamezne odbornike pregovarjat; ali za Ogrizegg-a nikdo ne mara; zato so postavili Stoinscheggia na svečnik: tega volite! Vendar to se ne da kar tako komandirati; odborniki so vsi zvesti ostali. Za Stoinscheggia tudi nihče ne mara; sploh pa še s svojim posestvom neko sumljivo gospodari in v cerkvi ga bojda nič prepogosto ne vidijo; in tak človek bi bil župan tako velike občine? Nek nemškutar, vprašan, zakaj nemško voli, je rekel: »Mi ne moremo trpeti, da bi ti (pošteni, zvesti) slovenski kmetje čez nas gospodovali.« Dne 20. oktobra zbrali so se odborniki, da volijo novega župana, in ko je dobil slovenski mož že deseti glas, zagromeli so možnarci na hribu pri Sv. Trojici ter oznanjali, da je vendar enkrat odklenkalo slabemu nemškutarskemu gospodarstvu v veliki občini Slatinski. Saj je

bil tudi že čas, kajti ni bilo več shajati. Ko bi se še hoteli nemčurji kam pobrisati, dal bi še zadnji groš za godce, naj bi jim zapiskali marš za slovo; vendar kjer so ovce, tam so tudi kostruni. — Za župana izvoljen je g. Franc Kert, ki je vrl Slovenec in dober krščanski gospodar! Četrtega novembra šli so k prejšnjemu županu po pečat in občinske knjige, ali niso jih dobili; najbrž ne »štima« vse v zapisnikih in zato jih ne dajo radi iz rok. Ali bodo morali. Upamo, da se bo od sedaj naprej bolje gospodarilo v občini, in da bodo občinske seje v prid občine, ne pa v prid gostilne; kajti prejšnji župan je ob enem gostilničar, in kedar je bila seja sklicana, izpilo se ga je precej, enkrat bojda 24 litrov kuhane vina. Zato so bile seje precej pogosto; in kedar so že bili prav židane volje, stopili so toti očetje v krogu na mizo, se križem objemali in si roke stiskavali, prenapolnjeni duha nemškega in pa vinskega, napivali županu in pevali: »Naj živi in naj se redi, dobro redi!« Slovenski odborniki, ki so bili v manjšini, se ve, da so vsi prej odšli. Za naprej pa se bo manj pilo, pa več delalo. Bog živi vrle Slatinske volilce in vrlega župana gosp. Kerta!

Iz Ponikve. (Naše bralno društvo.) Hud vihar je nastal, ko smo osnovali novo bralno društvo. Nekdo, ki še niti 20 let ne šteje ter še svoje hlače po šolskih klopéh trga, pa je že poln novošegnih fraz in ostudnega liberalizma, predrznil se je naše društvo v »Slov. Narodu« napasti. Oj, to ga tako peče, da naše društvo nima nobenega liberalnega lista! Toda to bi nam še bilo potrebno. Vera že itak peša, tudi že pri priprostitih naših kmetih. Zdaj še pa naj berejo liste, v katerih se napadajo naši prevzvišeni škofje, naši duhovniki, kjer se malomarno govori o sv. veri, o njenih obredih — kako bodo potem popolnoma zbegani! Ne bodo več vedeli, komu je treba bolj verjeti: tem laži-prerokom ali sv. katoliški cerkvi. Odbor bralnega društva je tudi pravočasno spoznal surovost gori navedenega neosnovanega napada. Zato se je potegnil za svoje društvo in slovesno se odzval. Zato zasluži vso hvalo in čast. Nekaj dobrega pa je vendar imel imenovani napad. S prva namreč nismo naročili »Rimskega katolika«, misleč si: tvarina je vendar tu pa tam za kmeta nerazumljiva. Po napadu pa, v katerem se nam je očitalo, da slepo vse za slavnim profesorjem g. dr. Mahničem poberemo, bila je naša prva skrb »Rimsk. katol.« naročiti. In glejte čudo, ta list se zdaj hlastno bere, in marsikdo, ki je preje g. dr. Mahniča vsled grajanja po liberalnih časopisih slabo sodil, zdaj g. Mahniča le občuduje. Hvaležni smo torej čudnemu dopisniku za njegove vrstice. Le še večkrat kaj! Potem se bomo bolj spoznali. Ne bomo se več v megli bojevali, temveč nebo se bo zmirom bolj jasnilo, dokler nam ne zasija polno solnce v vsi svoji krasoti. Resnica je na naši strani — in ona je zmagala in bo zmirom zmagala. A. A.

Izpod Sv. Gor. (Slovo in vsprejem.) Ako kdo pri eni hiši že dvajset let gospodari ter si ljudi in gospodarstvo po svojem vravna, potem nerad ali vsaj s težkim srcem zapušča svoj dom in domače. Enako se je godilo vlč. g. dr. Lipoldu, bivšemu župniku v Šmartnem pri Velenji, kjer so nad 20 let župnikovali. Ko jih je viša cerkvena oblast kličala na drugo mesto v Št. Peter, bili so ne le samo Šmartinski farani otožni, ampak cela Šaleška dolina. Kako pa tudi ne bi, saj so bili vsem priljubljeni, celo nasprotniki so jih spoštovali! Bili so delavni v cerkvi, kakor se tudi čvrsto potegovali za narodne pravice, ter nevstrašljivo nasprotnikom resnico tudi v oči povedali, zlasti pri okr. zastopu in okr. šolskem svetu, kjer so bili vedno zagovornik dobrih narodnih učiteljev. V dokaz ljubezni in spoštovanja, jih je Velenjska občina izvolila čast. udom ter njim v posebni

deputaciji izročila diplomo. Pri zadnjem slovesnem banketu pri Golu v Velenji si opazil odličnjake in kmete iz cele Šaleške doline, kakor tudi iz Slov. Gradca n. pr. grofa Mensdorf, pl. Adamičevo družino, okr. sodnika, g. notarja itd. a sam F. pl. Finetti, okr. glavar je brzojavno častital gospodu doktorju. Med tem pa so se pridni Šentpetrani pripravljali na slovesni sprejem novega dušnega pastirja. Dne 20. oktobra je neugodno vreme plašilo ljudi, a vendar so delali priprave za sprejem, da se cerkva in okolica obleče v svatovsko oblačilo. Okoli pete ure popoldan naznanil je strel in zvon od Sv. Križa, da so novi gospod župnik za Srebrnikom pod slavolokom prestopili prag svoje nove fare. In ko se na to iz visoke, daleč sloveče Sv. Gore oglasi drugi strel in zvonjenje, si opazil na obrazih težko čakajočega ljudstva njih notranje veselje nad novim gospodom. Pri pokopališču pod slavolokom sprejme novega gospoda čast. duhovščina, šolska mladež z učiteljskim objemom, šolski svet, občinski odborniki, cerkv. klučarji itd. in mnogo ljudstva. Gosp. provizor pozdravijo v primerni besedi č. gosp. župnika, ter njim novo župnijo v varstvo izročijo, zatem nastopi mala šolarica, ter njim vdanost otrok in faranov obetaje izroči lep šopek. Med godbo, strelom in zvonenjem se je pomikala procesija v cerkev, kjer so se opravile večernice. Na večer pa je bila velikanska bakljada, ter se je gospodu doktorju pred farovžem vršila podoknica z godbo in petjem. Novi gospod župnik so bili vidno ganjeni radi nepričakovanega. Da Bog, da bi tudi na tem novem mestu g. doktorju ne bi manjkalo potrebnih močij, kajti skrbij jih veliko čaka. Treba bo namreč skrbeti, da se postavi nova farna cerkva. V tem pa naj najdejo novi gospod pri faranih tudi potrebno pomoč, a ne nasprotovanje. Naj toraj ljubezen in spoštovanje, ki se je v začetku pokazalo, tudi za naprej ostane!

Iz Ptuja. (Dijaški kuhinji) so v tekočem šolskem letu 1892 do 15. novembra darovali p. n. dobrotniki in dobrotnice sledeče doneske: Alojzij Bratuša, beneficijant 2 fl., Mart. Cilenšek, prof. 2 fl., Marko Črnko, vikar mestne fare 2 fl., Makso Koser, c. kr. notar 2 fl., Ferd. Majcen, prof. 2 fl., Sim. Ožgan, c. kr. notar 2 fl., dr. Jak. Ploj, odvetnik 6 fl., dr. Jan. Schiffrer, c. in kr. polk. zdravnik 2 fl., J. Sedlaček, tajnik 1 fl., o. Alfons Svet, minorit 1 fl., Franc Šalamon, mestni kapelan 2 fl.; nadalje: p. n. Mat. Modrinjak, inful. prošt v Ptuj 10 fl., dr. J. Čuček, odvetnik v Ptuj 30 fl., J. Zelenik, profesor in načelnik okr. zastopa Ptujskega 20 fl., Tomaž Mikl, veleposestnik in trgovec pri Sv. Marjeti niže Ptuja 2 fl., Franjo Šegula, župnik pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu 2 fl., Jož. Heržič, duh. svet. in župnik v Spodnji Polskavi 5 fl., Marija Lempl, posestnica v Ptuj 1 fl., Jak. Meško, duh. svet. in župnik pri Sv. Lovrencu v slov. gor. 5 fl., Radosl. Marzidovšek, c. in kr. vojaški kapelan v Gorici 3 fl., dr. A. Brumen, advokat. koncipijent v Ptuj 5 fl., dr. T. Horvat, odvetnik v Ptuj 20 fl., A. Jurca, veletržec in mestjan v Ptuj 10 fl., Ferd. Raisp, oskrbnik v pok. 10 fl., Martin Meško, župnik v Kapeli pri Radgoni 5 fl., o. Konrad Stazinski, minorit v Ptuj 3 fl., Miha Planinšek, mestjan v Ptuj 2 fl., po g. Ant. Gregoriču v Ptuj: sl. banka Slavija 25 fl., Peter Skuhala, župnik pri Vel. nedelji 5 fl., Jak. Menhart, kaplan pri Vel. nedelji 2 fl., J. Škvore, trgovec 1 fl., Ant. Eberl 50 kr., J. Polak, organist 1 fl., Lovrenc Slana, župan pri Mali nedelji 5 fl., po blag. gospej Rozi Špindler v Brezicah: Franc Ferenčak, dekan in mestni župnik 3 fl., dr. Franc Firbas, c. kr. notar 3 fl., dr. Mat. Schmirmaul, zdravnik 2 fl., dr. Franc Vovšek, c. kr. okr. sodnik 1 fl., Ivan Munda, c. kr. živinozdravnik 4 fl., Anton Spindler, c. kr. knjigovodja 3 fl., Rudolf Postružnik, c. kr. davk. pristav 1 fl., Franc Lenček, veleposestnik na Blanci 1 fl., pl. Jož. Pohl, župnik v Pišecah 1 fl.,

Andrej Razlag, uradnik 1 fl., Rudolf Oesterreicher, potovalec iz Dunaja 1 fl., Karol Gregorič, trgovec z vinom 1 fl., Gust. Postružnik, trg. pomočnik 1 fl., neimenovana gospodična 50 kr. Vsem p. n. blagim dobrotnikom učeče se mladine izreka za doposlane doneske prisrčno zahvalo Odbor »dijaške kuhinje«.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Splošnja razprava je v državnem zboru h kraju, toda letos ne brez hrupa. Izmed nemške levice je dr. Menger v svojem govoru nasproti Mladočehu dr. Masaryku imenoval vse tiste, ki stojijo za češko ustavo t. j. zato, da se postavi češka dežela na lastne noge ter vsprejme svitli cesar slovesno češko krono, veleizdajice. Ta beseda je napravila v zboru toliko hrupa, da je predsednik moral na mah skleniti sejo, vrhu tega pa je zbor dr. Mengerju izrekel v seji dne 22. novembra še javno grajo. Da-si človek ne odobrava vsega, kar se počenja od mladočeskih poslancev, vendar pa jih ne more krstiti za veleizdajice. — Nemški liberalci so si po Nižji Avstriji v strahu, da jim izmaknejo konservativci in protisemiti tla izpod nog, zato so izvolili sedaj poseben odbor iz vseh krajev te dežele ter ima on skrbeti za to, da se liberalizem še obdrži in razširja po mestih, trgih in vaséh tudi za nadalje. No plevli je težko priti do živega in zato je že mogoče, da se liberalizma ne bode tako hitro konec.

Štajarsko. Pri obč. volitvah v Gradci vendarle niso prodrli »novi možje«, ampak v občinskem zastopu še ostane tudi nadalje liberalno gospodarstvo, sicer pa bi tudi novi možje brž ne bili veliko bolji gospodarji, saj so tudi liberalci, nič manj, kakor stari. — K c. kr. namestniji v Gradci pride na mesto barona Heina namestnijski svétnik dr. Russ, nekdanj okr. glavar v Logatci. Mož sicer zna slovenski, pa se ponaša rad s svojim liberalizmom. Nismo torej mi nič na boljem z njim, Kranjci pa imajo v novem vodji deželne vlade svojo šibo.

Koroško. Znani baron Mac-Newin, c. kr. okr. glavar v Celovci, izprašuje sedaj po slov. občinah stariše, kake da si želijo šole, slovenske ali nemške. Baron je bil uno nedeljo pri »nemškem shodu« v Celovci in torej lahko znamo, kakega odgovora da si želi od slov. starišev. Upajmo, da se mu ne izpolni njegova »prisrčna želja«. — Nemški konservativci so si ustanovili lastno tiskarno v Celovci, a ne vemo, če jim ona vdihne več življenja a želimo, da se vtrdijo ter v svojem času izdatno podprejo slov. narodnjake. Doslej so v tem storili le malo, pa saj tudi za-se niso več storili!

Kranjsko. Na učiteljskih v Ljubljani se učijo poslej tudi »šolskega zdravjarstvu« t. j. kako se naj ravna v šoli in z učenci, da si vtrdijo svoje zdravje. To poučevanje vsekako ne bode prihodnjim učiteljem in učiteljicam na škodo! — Nasledek žalostnih razprtij med kranjskimi Slovenci je sedaj že tožarenje ter si ne grozijo samo s tožbo, ampak se že tudi tožijo, če na to pride — v zasmehovanje nemčurjem, slov. ljudstvu pa v pohujšanje. — Delo za dolenjsko železnico vrlo napreduje, dovrši pa se brž še le kje do prihodnje jeseni.

Primorsko. Kmetje se tožijo, da so imeli letos sploh malo pridelkov, naj manj pa ajde, saj je po nekaterih krajih niso toliko namlatili, kolikor so je bili porazsejali.

Tržaško. Mestni zastop v Trstu se sopeset pripravlja na boj zoper tamošnje škofijstvo ter mu očita,

da zanemarja laške duhovnike, povzdiguje pa slovenske. Da ni resnice na tem, vidi lahko vsak, ki hoče; to znajo tudi Lahi v zastopu, toda njim je le za to, da se ščuje zoper škofa — Slovenca.

Istersko. Občinske volitve v Pomjanu so bile le deloma za Slovence srečne, kajti v prvem volilnem razredu so zmagali lahonski možje in le-ti si prizadevajo sedaj, da še pregovorijo kakega župana. Upamo, da bodo slov. možje zvesti enako, kakor so bili v enakem slučaju naši na Slatini!

Hrvaško. Nekaterim Hrvatom se že vendar-le odpira oko ter vidijo, koliko krivice dela madjarstvo hrv. deželi. Malo se izgodi od ogerske vlade za hrv. deželo in še to malo meri le na korist madjarskih trgovcev in uradnikov. Da se v tem kaj vzboljša, ni upanja.

Ogersko. Novo »staro ministerstvo« se je predstavilo v gosposki in poslaniški hiši drž. zbora in predsednik ministerstva, dr. Weckerle je obljubil v tem marsikaj, vmes tudi dobrih rečij, toda kaj pomaga, ko je od obljube do dejanja v časih dolga pot! Zato pa ne vemo, če bodo gg. Madjari vedno tako veseli sedanjih gg. ministrov.

Vunanje države.

Rim. Da sv. oče Leon XIII. niso posebno veseli tripelalijance, to je naravno, ni pa resnično, da je ona njim, kakor pravijo, »trn v peti«, najmanj pa, da delajo na to, da se razruši. O svojem času se razruši gotovo, saj naši državi niste prijazni niti Italija, niti Nemčija. Pri tej zvezi jima hodi le za njijine koristi.

Italijansko. Bivši minister Crispi je bil te dni v Palermu ter je govoril ondi pred gospôdo, kateri velja njegova beseda za evangelje. V svojem govoru sicer ni napadel sedanje vlade, toda videlo se mu je, da bi kaj rad videl, če razpade, ter pokliče potem kralj njega iz nova na čelo vlade. Tudi francoska republika stoji pri njem v milosti — zato, ker je republika: mož bi menda najraje, da stopi kedaj sam na čelo italijanske republike. Se ve, da je sedaj grozdje še prekislo, zato se potukne še rad pod — plašč kraljev.

Francosko. V državnem zboru so vsprejeli novo postavo o tisku; iz kraja je bila precej ostra zoper ščuvarko časništvo, a v razpravah se je na njej popravljal toliko, da je nova še brž slabša, kakor dosedanja. — Pri razpravah o »panamski družbi«, ki je požrla neizrečeno veliko denarja, pere se prav nesnažno perilo ter si povzame človek iz nje nauk, da je v republiki, posebno nevarni, vse na prodajo.

Belgijsko. Višji generali bi radi od vlade postavo, vsled katere bi prišel vsak mladenič pod puško, dokler ima ravne ude. Vlada pa se brani take postave, ker bi taki vojaki bili nevarni za državo, pri tem pa še dragi. Istina!

Nemško. Stari Bismarck je v resnici star ter sedaj pogreva stare reči iz spomina, ne vselej na čast sebi. Tako je uni dan povedal, da je leta 1870 navlašič izzval francoskega cesarja na vojsko ter je pokvaril nek brzjav tako, da je bilo v njem razžaljenje francoske časti. In koliko krvi je teklo vsled tega o francosko-nemški vojski! — Postava, ki prenapravi davke in jih razdeli tako, da jih pride več v državne kase — ta postava se brž vsprejme v drž. zboru, da-si ji ne manjka nasprotnikov.

Rusko. Carevič Nikolaj stopi v državno službo ter prevzame predsedništvo v državnem svétu. Ta svét je v ruski državi najimenitniši ter se v njem določuje, kakor politika, tako tudi notranje zadeve. — Kakor pri nas, tako silijo tudi v Rusiji judje v javne službe, ako kaj vržejo, poslej pa jih vlada ne vsprejme več, kakor le malo, kršč. uradnikom primerno število.

Srbsko. Liberalna vlada hoče na vsak način dobiti v mestni zastop v Belemgradu svojo stranko in zato bode, kakor se poroča, razpustila zastop. Pri novih volitvah se nadeja zmage in je to tudi lahko verjeti, saj ima moč v svojih rokah. — Trgovinska pogodba z našo državo se podaljša dotlej, da se napravi nova.

Tursko. Godovanje naše svitle cesarice so obhajali tudi v Carigradu, pri sultanu samem. Se ve, da je bil pri slavnostnem obedu tudi naš poslanik, baron Calice.

Afrika. Francoski vojaki so vzeli glavno mesto Dahomejcev brez boja; kralj Behancin je pobegnil. Njegovih ljudje ga bode najbrž zapustili ter se bodo udali francoski vladi. — V Zanzibaru tirja tamošnja domača vlada carino od olja, žganja in vina, francoskim trgovcem to ne bode povolji.

Amerika. V Valparisu, v južni Ameriki, je prišla vlada na sled zaroti, ki je hotela požgati hiše najimetiših mestjanov ter nekaj častnikov poumoriti. V zaroti je bilo veliko častnikov.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

Velikonočni ponedeljek. Danes je mene po vrsti zadela sreča, da smem maševati na Božjem grobu samem. To namreč ni tako lahko doseči, posebno ne o velikonočnih praznikih, ko je vse polno drugovercev, ki tudi hočejo imeti svoje pravice. Po dnevu se vé tam itak ni mogoče maševati, ko se vse tare ljudstva, celica Božjega groba pa je tako majhna, da ima v nji k večemu 5—6 oseb prostora stiskoma. Mogoče je le po noči. Ali ključe od cerkve imajo Turki, ki po dnevu pred velikimi vratmi sedijo, pušijo, kavo pijejo, burke vganjajo in vstopnino pobirajo od onih, ki se niso že prej enkrat za vselej odkupili, večer ob osmih pa zaklenejo cerkvo, odprejo jo zopet drugo jutro ob petih. Ni mi ostajalo druga, kakor predvečer v nedeljo pred osmo uro iti v cerkvo. Ni mi bil dolg čas. Obiskal sem razne kapele, šel po širokih stopnicah navzdoli v kapelo, sv. Helene in še globlje v kapelo, kjer so izkopali sv. križ. Potem sem šel zopet navzgor, iz cerkve pa peljajo ozke stopnice na Kalvarijo. Tu je bila velika truma ruskih romarjev in po cele ure poslušal sem blaglasne, mile ruske pesmice. O polnoči molil sem z očeti frančiškani v koru brevir, ob treh zjutraj pa je prišla na me vrsta maševati k Božjemu grobu. O kako se tu lahko moli! In molil sem za svoje ljube stariše, za brata, znance in prijatelje, molil tudi za moje sovražnike in jim iz srca odpustil.

Zjutraj ob 5. uri pa, ko so se odprla vrata, korakal sem miren in srečen skozi ulice križevega pota nazaj, tje do tretje postaje, kjer stoji veliki avstrijski romarski hram.

XVIII. Svetišča (Sanctuarja.)

Mir, sveti mir zavladal je v Jeruzalemu, odsle so glasne trume romarjev. Sveta tišina vlada posebno v cerkvi Božjega groba. Celó oni ruski popi z visoko, brez-krajniško tunjo na glavi, ki so celo tam gori na Kalvariji prodajali za drag denar tanke svečice, ni jih več! Jaz nisem se še zamogel ločiti od svetega mesta, ostal sem en teden čez določeni čas, da še obiščem nekatera svetišča. V teku mojega tritjedenskega bivanja v Jeruzalemu opravljal sem daritev sv. maše na sledečih, posebno z odpustki obdarovanih (privilegiranih) altarjih,

in sicer v cerkvi Božjega groba: 1. Na Božjem grobu samem; 2. na mestu, kjer se je Jezus sv. Magdalenii v podobi vrtnarja prikazal; 3. poleg stebra bičanja; 4. na altarju mesta, kjer se je Jezus prikazal svoji materi; 5. na mestu najdenja sv. križa; dalje na Kalvariji in sicer: 6. na XI. postaji; 7. na XIII. postaji (Dolorosa), 8. na prostoru, kjer je stala Marija pod križem (Stabat Mater); zunaj cerkve Božjega groba pa na naslednjih krajih: 9. v kapeli bičanja zraven I. postaje, ki je dandanes turška vojašnica; 10. v jami na Oljski gori, kjer je Jezus krvavi pot potil. — Vsi ti altarji imajo posebne mešne molitve (votiv.), ki se z malimi izjemami največih praznikov vzamejo vsaki dan, so pa kaj lepe in ganljive. Zraven tega zadobiš na teh in še na večih drugih prostorih, kolikorkrat izmoliš »Očenaš, Češčeno Marijo in Čast bodi«, tolikokrat popolne odpustke.

Ostali čas porabil sem za pisanje in risanje načrtov, ter za zopetno obiskovanje posebno znamenitih krajev, n. pr. doline Jozafat, kraljevih grobov, nove dominikanske naselbine zunaj mesta pred severnimi vratami, bil sem večkrat v Betlehemu, maševal v »sv. štali«¹, veliki podzemeljski jami, potem pa sem iz Betlehema jezdil eno uro na jug k velikanskim trem ribnikom Salamonovim. Da-si so zapuščeni, vendar so dandanes še zanimive stavbe. Voda izsteka se va-nje iz vira, ki je globoko pod zemljo (»fons conclusus«² v sv. pismu, vis. pesmi 4, 12. imenovani). Nekdaj je bila ta voda iz ribnikov napeljana po vodovodih celo v stari tempelj v Jeruzalem, danes ide ta vodovod le do Betlehema, ter napaja ob enem ozko rodovito dolinico. Pravilo se mi je, da tu na leto po štirikrat na istem mestu krompir dozori. Mogoče, vročina pa obilo vode skupaj delata res čudeže. Med potom opazoval sem tudi oni zgodovinski »zagrajen vrt«³ (hortus conclusus sv. pisma), kosček zemlje, poln bujnih cvetlic.

Vsakdanjega obiska vredna je pa tudi nova velika farna cerkev Odrašenika (S. Salvator) v Jeruzalemu, postavljena k večjemu po milodarjih kralja Jeruzalemskega, cesarja Franca Josipa I. (Dalje prih.)

Smešnica. Otrokovo modrovanje: »Kaj ne, tetica, Vaš robec je copernski?« Tetica: »In zakaj bi bil copernski?« Otrok: »Zato, ker oče vedno rečejo, kadar Vi k nam idete: »Že pa gre stara copernica!«

Razne stvari.

(Jubilej sv. Očeta.) Avstrijski škofje so izdali skupaj pastirski list, ki razpravlja o slovesnosti škofovske 50-letnice Nj. svetosti Leona XIII. Pastirski list se bere prihodnjo nedeljo po vseh župnijskih cerkvah naše države.

(Podružnica) sv. Cirila in Metoda za Braslovče in okolico ima v nedeljo, dne 27. t. m. svoj letni občni zbor, v gostilni g. Ivana Vrankovič v Braslovčah, začetek je ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi uljudno Odbor.

(Spomenica.) V nedeljo, dne 20. novembra, so obhajali v deželni hiši v Gradci 700-letnico, odkar je štajarska dežela združena z avstrijsko. Štaj. vojvoda Otokar, iz rodbine Traungaucev, je umrl v maju leta 1192 in njemu je sledil avstrijski vojvoda Leopold, iz rodbine Babenberžev, tudi v štaj. deželi. Od onih malste ostali ti deželi vseskozi skupaj, pod eno oblastjo. Ravnatelj dr. Fr. Ilwof je v dež. hiši to zbrani gospodi razložil in dež. glavar, grof Wurmbrand je h koncu izrekel, da je štaj. dežela bila in da ostane vselej zvesta cesarju in državi. Pri slovesnosti je bil vpricho c. kr.

namestnik baron Kübeck, knezoškof dr. Zwerger, Graški župan itd. Izmed Slovencev pa menimo, da ni bilo nikogar, saj dež. glavar — njemu, gospodu na slov. Borlu, je bila cela slovesnost na skrbi — brž ne zna za-nje.

(Smrtna kosa.) Dne 22. novembra je umrl g. Franc Tscheligi, lastnik pivovarne v Mariboru, v 80. letu svoje dobe. Rajni gospod je bil mož v vsem svojem življenji delaven, značajan in pravičen, kakor je tacih le malo na svetu. Njegova rodbina je ena najpremožnih v Mariboru. — Dne 19. novembra pa je umrl Vid Janžekovič, posestnik pri Sv. Marjeti nižje Ptuja, v svojem 83. letu. Bil je 61 let cerkveni ključar, v svojem času vrl gospodar in vseskozi iskren narodnjak. Naj počivata v miru!

(Volitev.) V Zrečah bil je dne 17. t. m. izvoljen županom dosedanji, obče spoštovani župan gosp. Valentin Rušnik, svetovalci pa so gg. Peter Dobnik, Ludovik Tribnik, Franc Videčnik in Ivan Orož.

(Občni zbor.) Podružnica sv. Cirila in Metoda Šmarje-Slatina ima v nedeljo, dne 27. t. m. svoje redno občno zborovanje. Volitev novega odbora. V čitalnici v Šmarijah, v prostorih g. Kraus-a. Začetek točno ob treh popoldne. Gosti se uljudno vabijo. Zapisnikar.

(Bralno društvo.) V Laškem trgu se rodoljubi dogovarjajo, ne kaže-li osnovati ondi slov. »bralnega društva«. Na vsak način bode dobro, ako se osnuje tako društvo, saj še Slovenci v tem trgu nimajo nikjer kraja za shode svoje.

(Krščanski nauk za prvence) Prvo in drugo šolsko leto. Sostavil Simon Zupan, katehet. Peti natis. Vezan komad te knjižice stane samo 10 kr. in se dobi v »Katol. tiskarni«⁴ v Ljubljani.

(V posnemanje.) Slov. mladeniči v Gotovljah so sklenili prvo krono, ki jo dobijo, darovati slavni družbi sv. Cirila in Metoda. Dobro, če se najde mnogo posnemovalecv!

(Železnica.) Naj se začne delo za železnico od južne železnice prek Slatine doli do Rogatca, čem preje je mogoče, zato se poteguje izlasti graščak vit. Berks; pri dež. odboru v Gradci pa ne kažejo nič kaj volje za to. Ali jim bode v oči slov. ime na postajah?

(Nestrpnost.) V Svinci na Koroškem je imel slov. kmet Jože Kolman opravka pri c. kr. okr. sodniji. G. sodnik se je sicer rodil v Mariboru, pa se ni maral učiti slovenščine in se ve, da se sedaj s kmetom nista umela. Ko je kmet to videl, vzal je klobuk a g. sodnik je zavpil nad njim, da ga bode že nemški naučil ter ga je neki obsodil na 24 ur v ječo. Tako v »Sl. Narodu«.

(Griza.) V Slovenjegraškem okraji se razširja jako naglo griza, tudi legar se nahaja sem ter tje po hišah. Okr. šolski svet je vsled tega odločil, da se preneha pouk v ljudskih šolah, koder ste ti boleznii.

(Požar.) Pri Martinu Rovšniku, posestniku v Braslovčah, je uničil une dni ogenj hišo in gospodarsko poslopje ter vse letošnje pridelke. Živino so mu pa še vendar-le rešili gasilci, škode mu je do 1000 gl.

(Živinozdravnika) mesto dež. odbor preloži iz Ljutomera v Kozje. V Ljutomeru pa ostane živinozdravnika na stroške države.

(»Šaljivi Jaka«.) Tako je ime drobni knjižici, katero je sestavil g. Anton Kosi, učitelj v Središči, na svitlo pa jo je dal J. Giontini, knjigar v Ljubljani. Obsega pa šale iz življenja, iz šole in iz zgodovine ter stane 27 kr. s pošto vred. Če se obnese ta zvezek, izide o svojem času še drugi in more biti tretji.

(Lov.) Gospoda iz Maribora, pa tudi »nemški«⁵ kmetje radi pohajajo ob nedeljah na lov ter se delajo, kakor da za-nje ni lovske postave. Ob Pesnici je une dni tak »nedeljski lovec«⁶ nastrelil deklico, da so jo morali prepeljati v bolnišico v Mariboru.

KATHREINER-jeva Kneipp-ova sladna kava

Nepresežen do tavek h kavi. Se povod dobiva.

Le prava s to
varstveno
znamko. Pred
ponaredbami
se svaruje.

7-9

Naznanilo.

Pri kolodvoru v **Bačah** (Kranichsfeld) v hiši, v kateri je poprej bila tovarna za surogatno kavo, naselil se je **praktičen zdravnik**. Kdor potrebuje zdravniške pomoči, naj se obrača z zaupanjem do njega. Našel bode tam, ako je še mogoče, zdravje.

Za obiskanje bolnikov se računi krščansko, zdravila so vedno sveža.

Račje, dne 15. novembra 1892.

J. Richter,
2-2 praktični zdravnik.

NAZNANILO.

Tvrdba Franc Kathreinerjevi nasledniki v Stadlovi-Dunaju in Monakovem

izdeljuje **sladno kavo**, ki ima takšen okus, kakor **navadna kava** in jo prodaja z mojo podobo in podpisom.

To se zgodi z mojim dovoljenjem, ker sem se prepričal, da v tej kavi se ne znajdejo škodljive tvarine, katere so v navadni kavi po imenu „Coffein“. — Pa **Kathreiner-jeva sladna kava** ima to prednost, da tudi tisti, ki sladnega okusa ne ljubi, se navadni kavi lahko odpove in namesto nje **zdravejo in redilno** pijačo dobi; razun tega pa se koristi s tem tudi gospodarstvu.

Wörishofen, dne 1. marcija 1892.

Seb. Kneipp, m. p.,
katol. župnik.

6-9

Oznanilo.

Dober glasovir (Flügel) in izvrsten harmonium s petimi spremeni, se po ceni prodaja. Več se izve pri **Urbanskem organistu** blizu Ptuja. 3-3

Prodajalnica modnega, platnenega, suknenega in rokotvornega blaga

ALEKS. STARKEL

3 Poštne ulice. **Maribor ob Dr.** Poštne ulice 3.

Velika zaloga raznega blaga za žensko obleko.

Največja zaloga tkanine za suknje in hlače, domači in inozemski pridelek.

Vsakovrstno blago za talarje za čč. duhovščino, peruvien, toskin, razno blago za uniforme in obleke za gospé.

Prava tirolska raševina.

Velika zaloga rumburškega in creas-platna, platna za postelje v vsaki širokosti.

Damast in plahuta za mize, všivano platno.

Lastni pridelek domačega miznega platna, prtičev in obrisačev.

Zaloga vsakovrstnega šifona, tkanine za pohištvo, zagrinjalo, preproge itd.

Po nizki ceni.

14-16

DOBRA KAVA

le s Kathreiner-jevo
Kneipp-ovo sladno
kavo kot pridevkom.
Se povsod dobiva.
Pred ponaredbami
se svaruje. 7-9